

De verrassing

Van Jet van Vuuren verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Gifspoor
Vluchtweg

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Jet van Vuuren

De verrassing

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 5726 8

© 2021 Jet van Vuuren

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Tracy Collyer/Arcangle Images

Foto auteur © Ruud Pos

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Dinsdag

1

Met ingehouden adem dept Jennifer het zandkleurige vloerkleed waarop Rex zojuist heeft gekotst. De gal die haar Franse bulldog de laatste tijd spontaan uit zijn maag perst is taai en kleverig en laat een lelijke gele plek achter op en tussen de wollen draden. Jennifer is dol op Rex, hij is als een kind voor haar, maar op momenten als deze vervloekt ze hem.

Het is de schuld van Hugo. Als hij zich niet zo onmogelijk had opgesteld, dan zat Rex nu gewoon thuis aan de Lange Linschoten bij de oppas en hoefde Jennifer het arme beestje niet van hot naar her te slepen tijdens haar werk als interieurstyliste. Rex houdt niet van autorijden, dat weet Hugo. Maar Hugo zal het worst wezen of het maagje van Rex gevoelig is.

Hugo, haar charmante en tevens gewelddadige echtgenoot die haar een maand geleden dwong te vertrekken omdat er een andere vrouw in zijn leven is gekomen. Een twintig jaar jonger exemplaar dat wél met hem naar bed wil en niet klaagt dat hij snurkt. Een blonde, slanke vrouw met volle borsten en een stevige kont. Eentje met wie hij kan pronken bij zijn vriendjes. Het was zijn huis, riep hij, nadat zij zich uit wanhoop had teruggetrokken in haar eigen slaapkamer.

‘Bullshit,’ riep ze toen nog naar hem vanachter de afgesloten deur.

De boot, de sportwagen, de motor, die waren van Hugo. Maar het huis stond op hun beider naam, klaar, dat was ooit vastgelegd. Pas toen Hugo dreigde haar deur in te trappen, bond ze in. Ze had geen puf meer om hem tegen te spreken. Integendeel, met alle moed die ze nog kon verzamelen heeft ze haar koffer gepakt en is ze zo snel mogelijk hiernaartoe gevlucht. Naar haar boshuisje.

Het huisje – dat zij ooit op aanraden van hun accountant als beleggingsobject heeft gekocht en dat doorgaans als natuurhuisje wordt verhuurd – is de komende maand gelukkig nog beschikbaar.

Zou Hugo haar huisje kunnen afpakken?

Niet aan denken nu. Ze is moe, zo moe en opgebrand dat ze beter even niet over haar bezittingen kan nadenken. Al die jaren van oneerlijke strijd breken haar de laatste tijd op. Hugo met zijn gokschulden, zijn losse handjes en zijn kwaaië dronk. Dat ze het nog tien jaar met hem heeft uitgehouden is voornamelijk te danken aan haar eigen optimistische levenshouding. Sommige vriendinnen noemen dat naïef, anderen vinden het masochistisch, Jennifer weet beter. Op dat punt kent ze zichzelf helaas maar al te goed. Ze weet waar het vandaan komt en is ermee vertrouwd geraakt. Met smoesjes bedenken, uitwegen zoeken en doen alsof ze van de trap is gevallen, per ongeluk tegen een deur is op gelopen of gestruikeld over een los tapijt... Ja, ja, vanaf welk moment is ze gaan geloven in die onzin?

Ze staat op en laat de vaatdoek in de emmer met sop vallen. Vertwijfeld schudt ze haar hoofd. Misschien komt het doordat ze nu al een maand alleen is dat ze zich afvraagt hoe het toch komt dat zij, juist zij, van wie anderen zeggen dat ze zo krach-

tig is, zich altijd achter die stomme verzinsels verschuilt.

Ze slikt de opkomende emoties weg. Ze moet nu niet gaan janken, dat bederft haar make-up die ze vanochtend zo zorgvuldig heeft aangebracht. Ze denkt aan de tijd die haar nog rest om te vertrekken en loopt haastig de kleine badkamer in. Ze spoelt het sop door de wc, sluit de deksel van de bril en zet de emmer op de wasmachine. Ze droogt haar handen en draait zich naar de spiegel boven de wastafel. In het onbarmhartige licht van het tl-buisje dat daarboven hangt, ziet ze iemand die meer weg heeft van een junkie dan van een geslaagde styliste.

De ingevallen wangen en donkere kringen onder haar ogen vallen niet langer te verbloemen met foundation. Bij de wortels van haar mahoniebruine haar tekent zich een scherpe lijn af van de grijze uitgroei. Ze is achtenveertig, nog maar net in de menopauze en volgens vriendinnen een mooie, rijpe vrouw. Maar Jennifer ziet voornamelijk diepe fronsrimpels, klutsknieën, hangborsten en platte billen.

De strakke truitjes zijn al een tijdje verbannen naar het achterste deel van de kledingkast, net als de strings die ze verruild heeft voor boxershorts en degelijke katoenen onderbroeken. Tegenwoordig draagt ze nog uitsluitend wijdvallende jurken of truien met diepe hals om haar décolleté en opvliegers de ruimte te geven. Wanneer heeft ze voor het laatst een skinny jeans gedragen of op torenhoge hakken gelopen? Het lijkt eeuwen geleden.

Een lichte schok gaat door haar heen als ze beseft dat het niet alleen de zoveelste uitbarsting van Hugo was die ertoe geleid heeft dat ze de strijd met hem heeft opgegeven, maar ook haar veranderende lichaam. Wist ze hem vroeger te behagen met haar sexy verschijning en goedmaakseks, sinds een jaar is ze daarmee gestopt. Ook omdat ze voelde dat Hugo weer

eens vreemdging. Ze kon het niet langer opbrengen om zich voor hem uit te dossen als een callgirl om hem te behagen; om seks te hebben met iemand die haar het ene moment uitschold voor kutwif, gore hoer, smerige intrigante of erger: haar dood wenste, en het andere moment vroeg of ze lekker geslapen had.

Hugo's buitenechtelijke avonturen en wisselende stemmingen mogen haar dan met regelmaat tot wanhoop hebben gedreven, wat haar écht raakte – realiseert ze zich opnieuw, nu ze naar haar grauwe spiegelbeeld staart – was die laatste opmerking van hem, vlak voordat hij haar de deur uit zette. Een opmerking die voor Jennifer de doodsteek betekende.

‘Weet je Jen, het is dat je je haar verft, maar, godsklere, wat ga jij op je moeder lijken,’ had Hugo met een vette grijns op zijn gezicht gezegd.

Vanaf dat moment werd voor Jennifer alles anders.

2

Lodewijk sluit de deur van zijn meubelwinkel en groet de eigenaar van de naastgelegen boekhandel die ook op het punt staat te vertrekken.

‘Goed gedraaid vandaag?’

Lodewijk knikt. ‘Ik mag niet klagen,’ zegt hij op neutrale toon.

Zonder de buurman aan te kijken draait hij de sleutel om in het slot. Het gaat die kerel niets aan dat de meeste mensen zijn deur voorbijlopen en liever naar IKEA gaan. Goddank verkoopt hij de laatste tijd veel ruwhouten op maat gemaakte tafels, landelijke meubels waarvoor je niet bij IKEA terecht kunt. Lodewijk laat de tafels voor een habbekrats in Roemenië maken en verkoopt ze dan hier voor het driedubbele. Zijn klanten zijn voornamelijk jonge stellen. Tweeverdieners met ten minste drie kinderen. Ze verkiezen duurzaamheid boven die plastic troep uit Zweden. Het is het soort stel dat Marktplaats en eBay afspeurt op zoek naar niet bij elkaar passende meubels en hun interieur dan eclectisch noemt. Het is de trend, en wat Lodewijk geleerd heeft in de dertig jaar dat hij nu zijn meubelzaak heeft, is dat hij altijd de trend moet volgen. Zonder die tafels

kan hij wel inpakken. De torenhoge huur van het winkelpand staat in geen enkele verhouding met zijn omzet. Afgeplakte etalages van collega-middenstanders die het na de economische crisis niet gered hebben, bepalen het beeld in de straat.

‘Nou, fijne avond dan maar,’ zegt de boekhandelaar.

Lodewijk draait zich om en neemt hem wat beter in zich op. Hij kan zich niet herinneren de man ooit eerder gezien te hebben. Meestal waren het vrouwen die de boekhandel runden.

De in een ribfluwelen colbertje gestoken veertiger – zwart coltruitje, spijkerbroek, baard en dik brilmontuur – kijkt hem vriendelijk aan. Lodewijk vraagt zich af hoe hij het hoofd boven water houdt. Lezen mensen tegenwoordig nog boeken?

‘Ja, hetzelfde,’ zegt Lodewijk. ‘Laten we hopen op betere tijden,’ voegt hij eraan toe.

De man fronst even alsof hij Lodewijk niet helemaal begrijpt, maar trekt dan meteen zijn mond weer in een glimlach. ‘Ach, ja, we slepen ons er wel doorheen. Het is fijn dat er nog mooie boeken verschijnen en...’ Hij werpt een vluchtige blik op de etalage van Lodewijk. ‘... mooie meubels natuurlijk,’ zegt hij snel, alsof hij nu pas ziet wat voor winkel er naast hem zit.

Lodewijk knikt. Hij voelt zich ongemakkelijk worden onder de blik van zijn buurman.

‘Ik hou meer van boeken dan van meubels,’ zegt Lodewijk. Hij schrikt van zijn eigen oprechtheid.

De man fronst opnieuw. ‘Misschien kan ik u dan verblijden met deze voorpublicatie?’ zegt hij. Hij haalt een dun boekje uit zijn tas dat nog het meeste op een tijdschrift lijkt en overhandigt het aan Lodewijk.

Lodewijks vingers trillen als hij het boekje aanpakt. Hij zou minder moeten drinken.

‘Aha, dat is mooi, bedankt. Ik ga het lezen.’

Lodewijk kijkt naar het omslag, dat bestaat uit een foto van een omgeploegde akker met een Hollandse wolkenlucht erboven. Ietwat bevreemd neemt hij de titel in zich op. *Verandering*. Het woord roept nog meer ongemak bij Lodewijk op.

Snel laat hij het boekje in de zak van zijn wollen blazer glijden en perst hij zich weer in de rol van de gelikte middenstander. Hij neemt zijn roze stropdas tussen zijn vingers en legt hem over zijn gezette buik.

‘Ik laat u weten wat ik ervan vind, goed?’ zegt hij op bekakte toon. ‘Maar nu moet ik me echt haasten. Mijn vrouw wacht met eten. Als ik niet op tijd ben, zwaait er wat, haha,’ voegt hij er brallerig aan toe.

Daarop draait hij zich om. Met grote stappen beent hij in de richting van de parkeergarage. Hij opent de deur naar de lift en terwijl hij de nauwe ruimte in stapt, grijpt hij naar zijn borst en krijgt hij het gevoel dat hij stikt. Happend naar adem rukt hij de gebreide sjaal van zijn hals. Zweetdruppeltjes parelen op zijn voorhoofd. Haastig maakt hij de bovenste knopen van zijn overhemd los en laat de stropdas vieren. Voetje voor voetje bereikt hij zijn auto. Pas als hij is ingestapt en zijn ademhaling weer langzaam normaal wordt, vraagt hij zich af waarom hij zojuist glashard tegen die man heeft staan liegen.

3

‘Jennifer? Stoor ik?’ vraagt Sylvia. Ze heeft de telefoon zojuist op de luidspreker gezet. Langs haar heen raast het verkeer op de A27 in de richting van Utrecht. Aan de andere kant van de lijn klinkt een schor geluid. Ze denkt een ‘nee’ te horen, maar meteen daarop wordt de verbinding verbroken. Sylvia werpt via haar achteruitkijkspiegel een blik op Kai, die met een pruillip op zijn telefoon staart. Het pukkelige gezicht van haar tienerzoon gaat voor het grootste deel schuil onder zijn cap. Zijn blonde piekhaar heeft hij achter zijn oren gestreken en uit die oren hangen draadloze Apple-airpods.

Ondanks het feit dat Sylvia de passagiersstoel helemaal naar voren heeft geschoven, drukken de lange benen van Kai in de rugleuning en kraken de veren bij iedere beweging die hij maakt. Wie had ooit gedacht dat Kai zou uitgroeien tot zo’n boomlange, dunne jongen van veertien? Het lijkt alsof het gisteren was dat ze hem voor het eerst naar de basisschool bracht. Haar lieve, blonde kleuter met zijn vlezig beentjes en de donkere ogen van Boudewijn. Hun enige kind, dat Sylvia in haar eentje moest grootbrengen nadat Boudewijn, op de dag dat Kai werd geboren, te horen gekregen had dat hij een hersentumor

had. De zestien maanden die daarop volgden, stonden voornamelijk in het teken van Boudewijns genezing, die er niet kwam.

Kai was nog een peuter toen hij zijn vader verloor. En soms, op een dag zoals vandaag, waarop hij onhandelbaar is, vraagt Sylvia zich af of het daaraan ligt dat Kai zo is geworden. Aan het feit dat hij nooit een vader heeft gehad die hem corrigeerde.

‘Ik ben er weer, Syl.’ De stem van Jennifer galmt opnieuw door de auto en haalt Sylvia uit haar gepeins. ‘Ik zit ook op de weg.’

Jennifer klinkt erg gespannen. Iets wat Sylvia gewend is van haar jongere zusje. Ze bellen elkaar bijna wekelijks. Of eigenlijk belt Jennifer háár meestal. En het gaat altijd over het werk dat haar zo opslokt.

‘Ik had eerst een opdracht in Vinkeveen en daarna moest ik meteen door naar Amsterdam voor een interview in een lifestylemagazine. Het moet allemaal nog even klaar zijn voor kerst. O, god, wat ben ik uitgeput.’

Sylvia glimlacht, haar zusje is altijd uitgeput. Ze zal maar niet zeggen hoe uitgeput ze zelf is na vandaag.

‘En dan is Rex ook nog ziek,’ verzucht Jennifer.

‘Rex?’

‘Mijn bulldog, Sylvia, kom op, dat heb ik toch verteld?’

‘O, ja, sorry, ik was het even vergeten... Ik...’ Sylvia aarzelt. Zal ze het zeggen? Beter van niet, nog niet, misschien maar helemaal niet. Wat schiet ze ermee op?

‘Wanneer zien we elkaar weer, Syl? Heb je het druk? Zullen we deze week lunchen, morgen of donderdag bijvoorbeeld?’

‘Eh... ja, ik heb het druk, maar dat is goed, Jennifer. Ik eh... waar ik voor bel, is mammie. Je weet toch dat ze...’

‘Mammie? Wat nu weer?’ Jennifers stem gaat een octaaf omhoog.

Terwijl de hysterische uitschieters van Jennifer de kleine ruimte vullen, kijkt Sylvia in haar spiegel naar Kai, die haar aandacht probeert te trekken. Hij heeft zijn oortjes uitgedaan en steekt zijn middelvinger op.

‘Kan dat stomme wijf haar bek niet houden?’ snauwt hij.

Sylvia gaat er niet op in en kijkt weer voor zich op de weg, naar de auto’s die afremmen voor een naderende file.

‘Mammie wordt deze week tachtig, dat was je toch niet vergeten, Jennifer?’

‘Eh, nee, joh... Ik bedoel, ja, ik heb het te druk gehad, wanneer is ze ook alweer jarig?’

‘Zondag. Heb je de app niet gelezen? Ze heeft gisteren in onze groepsapp laten weten dat ze ons dit weekend bij haar thuis verwacht. Ze schreef dat ze een verrassing heeft.’

Sylvia hoort haar zusje zuchten en mopperen. Niet dus.

‘Dit weekend? Maar dan wilde ik met Hugo...’

Gekraak op de lijn, Jennifer valt weer weg en de ingesprektoon vult de auto. Sylvia remt af voor de file. Kai roept vanaf de achterbank dat hij honger heeft.

‘Hebben ze je dan op dat politiebureau niets gegeven?’ Sylvia werpt een bezorgde blik over haar schouder.

Bozig schudt Kai zijn hoofd.

‘We zijn bijna thuis,’ zegt Sylvia.

Ze denkt aan het avondeten dat ze al heeft klaargezet nadat ze haar laatste klant had uitgelaten. Op dat moment belde iemand van de politie haar op en vroeg of zij haar zoon wilde komen halen. Ze schrok zich rot, ze was de hele dag al ongerust geweest, ze had een voorgevoel gehad. Ze had Kai niet kunnen bereiken. Hij kon spijbelen van school, met zijn vrienden op pad gaan of een nacht blijven slapen bij een van zijn gamevriendjes, Sylvia had overal begrip voor, ze probeerde een tof

fe moeder te zijn, maar de afspraak was dat hij liet weten waar hij uithing.

Vandaag had hij niets van zich laten horen.

Hij was betrapt op diefstal bij een slijter. De winkelier had aangifte gedaan. Dit was de eerste keer dat Kai in aanraking kwam met de politie. Nu kan ze het voor zichzelf nog wegzetten als een kwajongensstreek, als iets wat dwarse pubers van veertien nou eenmaal doen. Uitdagen, grenzen verleggen, kijken hoe ver je kunt gaan. Maar wat als...

De file trekt op, langzaam rijdt Sylvia verder. Over een halfuur zijn ze thuis, in de galerijflat vier hoog in Lunetten. Ze zal niet meteen moeilijk gaan doen, eerst moet Kai wat eten en tot zichzelf komen. Misschien dat ze erover zal beginnen na het nieuws, of na een van de series op Netflix die ze nog moet afkijken,.

Over die Apple-oortjes, en van wie Kai die heeft gekregen.

Van zijn zakgeld kan hij ze niet betaald hebben.

Ze is een slappe moeder, ze weet het, al veertien jaar is ze zich daarvan bewust. Maar Kai is alles wat ze heeft. Boudewijn en zij waren zo blij toen ze na jaren van vruchteloze pogingen eindelijk op haar veertigste zwanger raakte. Ze wist meteen dat het eenmalig zou zijn. Ze wist ook dat ze haar kind een heel andere jeugd zou geven dan haar eigen jeugd was geweest.

In niets wilde ze op mammie lijken.

Daarom heeft ze Kai zo verwend en verpest. Het is haar schuld als het straks uit de klauwen loopt.

‘Fuck man, ja, in mijn brakka. Nee, naar osso. Ja, man... lauw...’

Sylvia kijkt in de spiegel naar Kai. Haar puberzoon in zijn oranje Daily Paper-hoody en donkerblauwe cap met Levi's erop. Hij rolt met zijn ogen en gebruikt woorden die Sylvia niet

kent. Ze doet geen moeite meer om ze te begrijpen. Waarom zou ze? Dat heeft toch geen zin. Kai noemt haar al maanden geen mama meer, maar boomer.

Ach, het gaat vanzelf weer over, die puberteit.

‘Alles goed, Kai?’ vraagt ze als Kai driftig begint te schelden. ‘We zijn zo thuis, schat. Ik maak spaghetti, jouw lievelingseten.’

4

Meteen na thuiskomst schopt Lodewijk zijn knellende gaatjeschoenen uit en werpt hij zijn sjaal en blazer over de kapstok. Rillend trekt hij zijn stropdas los, het is koud in huis. Terwijl hij op de thermostaat van de cv tikt, schuift hij met zijn kousenvoeten de post op de deurmat aan de kant. Bij het zien van de hoeveelheid blauwe enveloppen vloekt hij. Die verdomde belastingdienst. Hij heeft nog nooit zoveel aanslagen gehad als sinds zijn scheiding. Wat een aasgieren, om hem vlak voor de kerstvakantie nog even te willen plukken. Een nijldige grom ontsnapt uit zijn mond als hij de enveloppen opraapt. Zonder ze te openen loopt hij naar de woonkamer en smijt ze bij de overige niet-opengemaakte post op de eettafel.

Meteen gaat hij naar het tafeltje naast de tv waar zijn whisky staat. Hij vult een glas tot de helft, en terwijl hij de drank door het glas laat rollen, pakt hij de afstandsbediening en richt die op de wand waar de flatscreen hangt. De kamer vult zich met het geluid van een reclame van Albert Heijn. Die verwijst naar de komende feestdagen en de manier waarop je die aan een rijkge vulde dis met familie kunt doorbrengen. Lodewijk neemt een slok whisky en zet de tv op stil.

De feestdagen. Oef, die van vorig jaar liggen nog vers in zijn geheugen. Het kerstdiner bij mammië, wat een ramp was dat, het liep volledig uit de klauwen. Misschien moet hij dit jaar hun familiefeest maar eens overslaan.

Hij pakt zijn telefoon uit zijn broekzak, ploft op de bank en legt zijn voeten op het lage tafeltje ervoor. Met één voet schuift hij de volle asbak met sigarenstompjes opzij. Verstoord kijkt hij naar de as die eruit valt. Hij zou minder moeten roken.

Nog een slok whisky.

Hij drukt zijn bril tegen zijn voorhoofd om beter te kunnen lezen en concentreert zich op zijn telefoon. Nerveus scrolt hij door zijn berichten. Verdomme, weer niks van Carla.

Een slok whisky.

Had hij dan verwacht dat ze hem zou schrijven? Ja, dat had hij verwacht. Hij verwacht het iedere dag. Tegen beter weten in hoopt hij dat zijn ex hem een appje zal sturen, om hem te laten weten dat ze er spijt van heeft. Spijt van haar keus om van hem te scheiden. Omdat ze hem zijn avontuurtje vergeeft. Omdat ze ook wel inziet dat het niet zomaar iets was. Sterker nog, dat zij het had kunnen zien aankomen. Een avontuurtje. Jezus, wat een woord.

Twee slokken whisky.

Lodewijk strijkt door zijn golvende grijze lokken. Geen wijkende haargrens, en dat op zijn leeftijd. Menig man zou een moord doen voor zo'n haardos. Menig man pleegt overspel. Overspel, ook al zo'n woord. Alsof hij een spelletje met haar speelde. Hij is er de man niet naar. Hij is een keiharde werker. Waar had hij de tijd vandaan moeten halen om buiten de pot te pissen? Hij is niet het type vreemdganger, zoals een paar vrindjes van de sociëteit dat wel zijn en daarover opscheppen. Dat wist Carla toch? Dat hij in wezen een saaie en voorspelbare man is?